

Jönköping 3 september 2021

BREV TILL UTRIKESHANDELSMINISTER ANNA HALLBERG

Kritiska läget gällande råvaror och fraktsituationen

Handelskammaren i Jönköpings län har tidigare haft dialog med utrikeshandelsministern om de utmaningar vårt läns och Sveriges företag står inför när det gäller transporter, frakter, råvarubrist/priser, brist på komponenter osv. Vi vill därför återkomma med en sammanställning av läget som vi ser nu.

När många under senare delen av våren trodde att världsläget sakta men säkert skulle börja stabilisera sig, vaccin var på gång och världen började öppna upp, så ledde ett antal stora och små händelser till att det blev precis tvärtom.

Det är snarare värre än någonsin och vi skulle vilja påstå att:

”Supply Chain ställs inför några av de tuffaste utmaningarna i modern tid och det närmsta halvåret är helt avgörande för många företag.”

Vi listar här vilka de utmaningar är som får stora konsekvenser på svenskt näringsliv och ekonomin:

- **Råvarubristerna.** Fortsatta brister och skenande priser. Brister på allt från halvledare, stål, plast och andra råvaror slår direkt mot många av våra svenska företag. Utöver pandemin med nedstängningar så har det under året som gått dessutom varit ovanligt många incidenter inom råvaruindustrin.

Detta bottenar i många saker - väder/klimatrelaterade händelser så som snöstorm/köldknäppen i Texas, olyckor, bränder, explosioner samt andra händelser i fabriker och anläggningar kopplade till råvarutillverkning (t.ex. explosionen i Ludwigshafen).

En stor påverkan på stigande råvarupriser är också den nya kinesiska 5-års-planen som beskriver hur Kina som nation ska se till att inte vara så sårbar när det gäller tillgång på råvaror. De har därför ”dammsugit” marknaden för att säkra de närmsta 5 åren med rusande priser som följd.

- **Fraktmarknaden. Situation kommer att vara tuff och fortsatt ansträngd under stora delar av 2022.**
 - **Priser.** Fortsatt stigande priser på sjö-/flygfrakter. Vi går in i högsäsong (aug-dec) på sjöfrakter med redan extrema priser, som med största sannolikhet kommer att stiga ytterligare. Därefter kommer det kinesiska nyåret och OS i Kina som kommer sätta ytterligare press på logistiken och påverka priserna fortsatt negativt. Inget tyder på att sjö-/flygmarknaden kommer att gå tillbaka till de priser som var pre-Covid, utan stabiliseras på en hög nivå.
 - **Kapacitetsmässigt.** Kärvt åtminstone Q2-Q3 2022. Trots att rederierna lagt orders på nya containers och fartyg för att lätta på krisen så kommer det märkas av tidigast under 2023/2024. Det är dock högst osäkert hur detta kommer lätta på marknaden

Handelskammaren
Jönköpings län

då infrastruktur så som hamnar och järnvägar inte byggs ut i samma omfattning, de är redan i dag stora flaskhalsar.

- Potentiellt **nya klusterutbrott** av Covid kommer leda till lokala nedstängningar i Asien och fortsätta påverka hela Supply Chain. Exempel från närtid: Yantian, Ningbo och Pudong Flygplats Shanghai.
- **Chaufförsbrist** över stora delar av världen. UK upplever detta redan nu på grund av Brexit med ca 70 000 vakanta chaufförsplatser. Snittåldern är över 55 år och minskar inte, utan snarare ökar i många delar av världen. Det finns ingen marknad/land som ännu lyckats hitta en klok lösning på detta, då branschen brottas med låga löner, dåliga arbetstider och arbetsförhållanden.

Lägg sedan till det sedvanliga svinnet av containers, på grund av att de faller överbord, fartyg går sönder och förliser – som i vanliga fall går att lösa men där varje sådan händelse nu sätter ytterligare press på marknaden.

Att säga att konsekvenserna är stora, för de allra flesta svenska företag, är en underdrift!

Allt detta kan komma att leda till stängda fabriker, korttidspermitterad personal, varor kommer inte ut till marknaden eller butikshyllorna, kunder kommer börja bunkra, som kommer leda till ytterligare efterfrågan i en redan pressad Supply Chain och detta när stora delar av världen går in i en av årets största högtidssäsonger.

Vår största farhåga är att det kommer vara företag som inte klarar denna situation de kommande 6 månaderna.

Källa: Andrea Regnander, Logistikspecialist PLAR AB

Kontakt & frågor

Helena Zar Vallin, vd, Handelskammaren Jönköpings län
Tfn 076-9494225

helena.zarvallin@handelskammarenjonkoping.se